

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. XXIV. David pœnitentiam de peccatis agit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

immortali digna cruciatur. Sic enim mille contrahuntur noxae. Quare horror vos de hoc morbo liberetis, aut templorum adyta ne subeat. Nescitis, clamat Paulus, quoniam corpora vestra membra sunt Christi. Fugite fornicationem. Omne peccatum, quodcumque fecerit homo, extra corpus est; qui autem fornicatur, in corpus suum peccat. Fugite fornicationem.

CAPVT XXIV.

David penitentiam de peccatis agit.

Nathan ad Davidem a Deo mittitur ut medicus. Parabolam mittit ut ad penitentiam excitet. David suus efficitur iudex. Nathan beneficiarius Dei Davidi collata nocet. Ibid. v. 10. & 11. Ibid. v. 13. Peccatum agnoscit. & variis seipsum supplicis afficit. Tom II.

A se proluit, nunc eo mortuo è terrâ surgit, & hilaris mensam accumbit? Ad illa rex: Propter infantem, inquit, dum adhuc viveret, jesi, quavi & sivi. Dicebam enim: Quis scit si forte donet eum mihi Dominus, & vivat infans? Nunc autem quia mortuus est, quare jejuno? Nunquid poterò revocare eum? Ego nesciam magis ad eum, ille verò non revertetur ad me. Dum hæc expendimus, tria nobis veniunt differenda. 1. Quomodo peccati gravitas, & sequentes peccatum poenæ sint propositæ. 2. Quam seridò respuerit rex David, & quæ poenitentia signa ediderit. 3. Quam integrè voluntati divinæ se attemperarit.

Quod primum attinet, peccati gravitatem Nathan ita statuit ante animum, & ante oculos regis, ut excusationis nil profus inveniret. Vide, inquit, Nathan, ingrati animi crimen. Has rusticani viri filius, tuorum fratrum minimus, passirculus contemptus, & Deus te in regem extulit. Hunc benefactorem tuum sic ausus es offendere? Has illi gratias rependis? Et quoties Deus vitæ tibi gratiam fecit, quoties Saulis unguibus hæreas captus, morti proximus? tot tantisque periculis subduxit te Deus tuus, Servator tuus, hunc ipsum tu injuriis lacestis? Quot te victoris, quot beneficiis alius ornavit? itane tu respondes beneficiis? hunc eis honorem habes? Agnoscis utique Deum, locis omnibus præsentem, & tamen in illius oculis flagitia patrare gravissima reveritus non es. Quare contempsisti verbum Domini, ut faceres malum in conspectu ejus? Homicidium cum adulterio copulasti. Honestam feminam in scelere societatem traxisti. fidelem servum hac injuriâ dejectum insuper infamasti, insuper & necasti, incredibili totius regni, & omnium hostium offensione. Ergo peccatum non claudus comes sequetur supplicium. Et sicut tu in Vriam innocentem, ita Deus in te nocentem stringet gladium, qui non recedet de domo tuâ usque in sempiternum; bella tibi ex bellis orientur, aliquid quietis non tibi, sed filio tuo dabitur ad struendum templum. Tu conjugem alienam estis unicam violasti; idem hoc tuo fiet gynæceo: tollentur uxores tuæ in oculis tuis. Absalon id audacissime fecit. Copiosissimum te probum, idque publicum insequetur. Tu enim scisti absconditè, ego autem faciam verbum istud in conspectu omnis Israël. Porro infantulus è toro non legitimo natus morietur.

Videte, quæso, quàm catharticis medicamentis soleat Deus illorum animum purgare, qui noxiâ intemperantiâ lethalem contraxere morbum. Hæc poenâ interrogantur peccatis, talibus piaculis luendæ sunt noxæ. Profecto David ad hoc usque tempus excors, & uxoriis blandimentis captus, decem mensibus, de respicientiâ nihil cogitavit, altum hæsit in sordibus, non quidem eadem repetens, sed nunciam agens poenitentiam. Cum autem Deus hæc illi in os opprobriari juberet, tandem in semet descendit, reum & proclamavit, & Nathani se curandum subjecit his vocibus: Peccavi Domino. Hoc primum, Alterum, Poenitentia Davidis seria. Peccavi, ait. Virtutum se prodit prima, peccati notitia. Nec peccasse tantum fatetur, sed Domino: E quibus verbis liquet ad peccati notitiam accessisse, verum de peccato dolore. Est dolor, sed inutilis & imperfectus. Inutilis qui humana tantum spectat, & peccati damna, sed non æterna considerat; jacturam famæ, nominis, pecuniæ, dignitatis, patriæ, sanitatis, vitæ, sed solum caducæ. In Saule rege talis dolor. Peccavi, ait. Sed mox aliò abreptus, & malè regno suo metuens: Sed nunc, inquit, honora me coram senioribus populi mei, & coram Israël. Talis & in Antiocho rege fuerat dolor. Ingemiscebat ille tot à se mala Hierosolymis patrata, non ob nuntiocho mnis rege.

minis reverentiam, sed ob morbi & mortis lævitiã. O Christiani, quã charã, quã pretioſã, ſed & quã rara eſt contritio vera! Ille verè dolet, quem ferid peccati pœnit. Aius dolor non malus, ſed imperfectus, horret gehennam, & celi tantum æſtimat jacturam, non in unum offenſam. Dolor verus ad ſinceram pœnitentiam neceſſarius, divinam injuriam offenſamque conſiderat; hinc moeror oritur, qui ſpretam & abjectam Dei gratiam, qui Deum ſuper omnia diligendum, peccatis graviffimè læſum deplorat. Hinc lugubres illæ voces: *Peccavi Domino*, Quas David ſæpius ingeminans: *Tibi ſoli*, ait, *peccavi*. Vriam quædem ſummis injuriis affeci. Bethſabeam illius conjugem viatim, quosdam militiæ meis imperiis occidi, multis millibus peſſimo exemplo nocui: ſed hæc omnia cum injuriis Deo illatis compono, minuta ſunt hæc omnia ad illas maximorum montium moles. Itaque David doluit, non ob ſcleris infamiam, non ob vulgi ſermones, nec ob filioli mortem, ſed ob ſummis benefactoris offenſionem. Eheu cogitabat, tot Dei potius donis, tot Deo injurias rependi: *Peccavi Domino!*

Doloris ac pœnitentiæ hujus argumenta fuerunt complura. 1. Pfalmus pœnitentiæ ſcriptus: *Miserere mei Deus ſecundum magnam miſericordiam tuam*. Hoc lugubre carmen jam omnibus templis perſonat; tot in eo doloris testimonia, quot pfalmi verba. Ita nimium divinæ ſapientiæ placuit, quod Eucherius dixit ut Davidis naufragium ſit aliis portus. 2. Nulla hæc excuſatio, nulli ſcleris prætextus, reprehentionem anamam animo æquiffimo admiffit, velut vulgaris opifex à magiftratu objurgatus. Nec iniquè tulit acerbiore voces illas in os Objectas: *Tu es iſte vir*. 3. Veniam illis facillimam dedit, à quibus graviffimè læſus eſt, quales fuerunt nequam Semci, rebellis Abſalon, ſuperbus Adonias, præſeſſus Ioab, complures alii. 4. Voluntarias pœnas ultro ſuſcepit, & commiſſa crimina in ſe ipſo quã acerrimè vindicavit. Ianſenius arbitrat, cum à ſeverâ inediã & affiduis vigiliis morbum contraxiſſe. Nec æger ipſe hoc negans: *Genua mea*, inquit, *infirmata ſunt à jejuniis*. *Laboravi in gemitu meo, lavabo per ſingulas noctes lectum meum, lacrymis meis ſtratum meum rigabo*. Gemitibus æq̃ ſuſpiriis feſſus non ceſſabo tamen à memetipſo exigere ſupplicia. Non pauculis tantum guttis meæ ſtillabunt oculi; perfundam lectum lacrymis & natate faciam, ut lavari poſſit his oculorum rivulis. Doctiffimus Bellarminus cenſet, cum aliquam multas noctes ſuſpiriis & lacrymis totas impendiſſe, non paucas eodem fletu ac gemitu mutilaſſe. Mi Deus, quid faciendum illis, qui tot lethalia peccata cumulant, & ridet? 5. Lapius ſui oblitus nunguam: *Quoniam*, ait, *iniquitatem meam ego cognoſco, & peccatum meum contra me eſt ſemper*. Oculis meis affluè obverſatur ſcelus meum; quocunq̃ me verterò, meam ipſe turpitudinem intueor, perſeque me cruciant amaritudines. *Fuerunt mihi lacrymæ meæ panes die ac nocte: Quia cinerem tanquam panem manducabam & potum meum cum ſterco miſcebam*. Pane ſordidiſſimo, & cineribus largiter conſperſo veſcebatur, uti faciunt, qui vitam aſperitate ſummâ trahunt. Franciſcus Aſſiſias, ſui ipſe hoſtis laudatiſſimus, Bonaventuræ teſte, cibaria cocta teſinopore ſanitatibus vix admittebat, admiſſa verò cinere condiebat. Hæc illius erant aromata. 6. Pœnitentia omnium optima, culpas non repetere. Nullum amplius David adulterium commiſit, hanc grandem noxam non geminavit; ſuffecerat ſemel corruiſſe. Quod peracutè obſervans Auguſtinus: *Sed quia*, inquit, *in iſto viro immoderata hujus libidinis non permanſit, ſed tranſiit ſuit, propterea etiam à Prophetâ illicitus ille appetitus hoſtes vocatus eſt*. Idem ſentiens Chryſoſto-

mus: *Quis*, ait, *iſte peregrinus? Concupiſcentia*. *Vi ergo illius oſtenderet caſitatem, peregrinum nominavit concupiſcentiam*. Nec enim unquam antea, nec poſtmodum unquam hanc culpam repetiit. Hoc certè deterimum eſt, cum quis noxam aliquam ita committat, ut eandem iterum iterumque ac ſæpius, tam denique frequenter committat, ut affiduitate aſſueſcat, non eſt videturque non poſſe non affiduè facere, quod toties malè fecit. Quod David ſemel deliquerat, non perſuſorio lætè deplorans: *Peccavi*, ait, *Domino*. Mox Nathan delicti gratiam fecit, dixitque: *Tranſiit Dominus peccatum tuum*; quã mitis Deus! In opulentum civem, qui oviculum rapuerat egeno, ſanguinis ſententiam dicitur reſtitit, & capite puniri tanquam rerum capitalium præfectus juſſit. At ipſe egredi & adulterii convictus, ubi binas dixit voculas, mox de reis exemptus eſt. Tantum, inquit Auguſtinus, valent tres ſyllabæ, *Peccavi*. Ita tribus fabis tres auri montes lucrari poſſumus. Nihilominus è plurimis hominum, nequidem tres ſyllabæ ullo modo extorqueri poſſunt.

Sed hæc, obſecro, quã attentiffimè conſideremus, quem Deus juris ordinem ſervet. Æterni ſupplicii gratiam fecit, admiſſam culpam remiſit, temporariam tamen pœnam, eã quæ ſatis rigidam exegit à Davide. Hic Dei mos eſt, æqualitate inter culpam & pœnam ſervatã. Nam uti capillus minimi ſuam habet umbram, ſic & minima peccata ſuam habent pœnam. Dixerat quidem Nathan: *Tranſiit Dominus peccatum tuum*, dimiſſa eſt culpa & æternum illiſ ſupplicium, ſed non dimiſſa eſt temporaria pœna. Longiſſima malorum ſeries, ſed breviorẽ teſequetur; labes, ignominia, dedecus, ſeditiones, bella, calamitates variæ te prement, liberorum probra, cædes, ſtupra te affligent: tres filii jugulabuntur, Annem Abſalon, Abſalonem Ioab, Adoniam Salomon occidet, ſep̃ nec aliunde deberunt peccati pœnæ. Videte, quã ratione Deus deorum ſolutionem expediat, & ſuæ ipſe juſtitie ſatiſfaciat. Quod in Davide Auguſtinus factum, deprehendens: *Vi*, inquit, *& conſeſſus in æternum liberaretur, & afflictus temporaliter probaretur*. Pœnas ſempiternas condonat Deus, pœnas temporarias reſervat & expetit. Hinc illi ſtultiſſimè conſiderati, & cum ratione inſani: Hæc omnia, inquit, exomoleſti delemus, & unã fidelia parietes dealbamus plurimos. Ita mei, ita immortalẽ culpam, ſed breviorẽ pœnam non tollitis. Multa ſclera, multa pœnarum genera. Hinc nemo miretur tam varias & crebras hominum afflictiones, ita nomina Deus exigit, dum vivimus, nõſque favore ſingulari punit, ne puniat; punit pauculis momentis, ne puniat æternum.

Tertium hæc capite ſub oculos ponendum, eſt conformatio ad divinam voluntatem inſigniſſima, quod ferè omnia ſpectant, quæ de Davide diſſeremus. Nefciebat David, an decretoria Dei voluntas eſſet, filiolum recens natum extingui, ideo dixit: *Quis ſcit, forte donet eum mihi Dominus*. Ideo etiam pro vitã parvuli preces ardentiffimas fudit, ſeptem diebus inediã ſe maceravit. Joſephus arbitrat, eã hebdomade totã nil penitus cibi admiſiſſe regem. Ego putem nil cibi cocti guſtaſſe, ſed è bellariis aliquid libi vel panis ſaccharati, ad vitam ſolum ſuſtentandam ſumpſiſſe. Sed & repudiato lecto humi cubuit, & vigiliis ſe afflixit. Inſuper ſolitarius egit, & vitam incultam, non lotus, non unctus, poſito cultu regio, velut captivus ſacco veſtitus duxit.

Monebant Priſci depilationibus ac gravedini curanda: *Eſurias, ſitias, vigiles, ſic reumata cures*. Rex David, eſuriit, ſitit, vigilavit, oravit, jejunavit, ſic crimina curavit, vitam tamen infantulo non,

& imperfectus.

Pſal. 50. v. 6.

Doloris Davidis argumeta.

Primum.

Pſal. 50. v. 3.

Secundum.

2. Reg. 6. 12. v. 7.

Tertium.

Quartum.

Pſal. 108. v. 24.

Pſal. 6. v. 7.

* Ita Hebraeus contextus habet.

Quintum.

Pſal. 50. v. 5.

Pſal. 41. v. 4.

Pſal. 101. v. 10.

Sextum.

Chryſ. tom. 1. in pſ. 50. In peccatum ſemel remiſſum non eſt recidendum.

2. Reg. 6. 12. v. 13.

Nullum peccatum remanet inculcum apud Deum.

Aug. 1. 2. contra Iovinianum c. 67.

Quam integrè loquar diſſeremus. vineæ arboris ſeparavit. 2. Reg. 4. 17. v. 22.

non servavit: auxilium omne concidit, actum egit; infans mortuus est. Plinius olim: Rem bonam, inquit, fecisti, regule, quod mortuus sis. Idem ego hic usurpem? Rem optimam fecisti, mi parvule, quod mortuus sis. Nam adultior factus, fuisses digitis notatus; dixissent: Hic ille puer, hic ille juvenis est furto conceptus. Et non minus curvis pravisque moribus, crediderim, fuisset iste parvulus atque alii Davidis filii plerique omnes a parentis sanctimoniam multum degeneres. Igitur favoris fuit divini parvulum hunc maturius extingui.

Hic autem David virum se gessit, cum suam divinae voluntati perfectissime subjunxit. Infante mortuo non vane lamentatus, nec verbulo adversus Deum questus, surrexit totius, unctus, vestem indutus regiam, ingressus est domum Domini, atque sic precatus: Tua, mi Deus, placita & decreta ex toto placeant: forte mea contentissimus sum; sanctissimam voluntatem tuam obviis ulnis amplector. Tuum velle ac nolle meum est. Filiolum meum te nolente nolim vivere: gratias tibi ago, quod mihi veniam & vitam indulseris, & eadem bonitate filio meo lucem & vitam ademeris. Tuo, Domine, nutu vivimus, ad tuum nos arbitrium totos fingimus & conformamus: moniti te sequimur.

Ita nos in omnibus loqui oportet & agere. Sin aliter agimus, & reluctamur, aut inviti nutus divinos sequimur, animi tranquillitatem nunquam consequemur. Exemplo monstramus, quod dicitur: Valtudo mortis omnibus curatur, mors tamen non evitatur. Quisquis es, divinam voluntatem laetis amplectere. Pari modo jactura sit decem aut viginti millium, aut plurium Philippeorum. Non defuit industria cavendo huic dispendio, damnum tamen cavere non potuit. Lava igitur & unge faciem tuam, dic centies, iterumque centies: Fiat voluntas Dei, fiat, fiat. Aliae atque alie infestant miseriae, calamitates premunt diversa? Hoc ipsum assidue cogitandum: Sicut Domino placuit, ita factum est, ita fiat: Benedictus Dominus Deus Israel, a saeculo & usque in saeculum. Hoc est agere hominem secundum cor Dei, hoc in summis miseriis facit esse beatum.

CAPVT XXV.

David occisum deflet Amnonem filium.

IN diversioris ea est ratio; dum cenant diversiores & potitant, nigram tabellam caupo pererraret, & rationes scribit, quas symposio finito exigit. Decoxit haecenus David, tandem Deus adfuit, & rationes exegit. Dicitur Davidi: Hoc & hoc condonat tibi Deus, culpam & culpae poenam aeternam, remittit, non item poenas temporarias; longa te malorum series expectat. Peccati, praemium poena.

Amnon maximus natu filius Davidis, viginti annorum juvenis, impuro amore infansiam, suam sororem Thamar deperit. Ignem subdidit diabolus, & unum aliquem e familiaribus Amnonis concitavit hominem sagacem, sed nequam Ionadabum, qui consilium patibulo aut rota luendum suggerens: Ita, inquit, Domine mi, age: aegrotum te finge, & accessum Patris opperire in lectulo, praesentem roga, illud solatii non neget aegro. jubeatque forbitiunculam parari a sorore, & fida ejus manu porrigi. Annuit non gravate David Pater, jussitque fieri, quod aegrotus posceret, licet regiae virgines summe custodiri solerent. Quis autem hoc furtum suspicaretur a fratre, obque, ut putabatur, aegro committendum? Patrato jam incestu Amnon sororem multo, gravius odisse cepit, quam antea amarat; ita blanditiis in

A feritatem verberis, conclavi eam eiecit ejulantem, ut tanto facilius citiusque flagitium innotesceret.

David etsi hoc scelus commissum graviter accepit, quia tamen Amnon primogenitus erat & charissimus, noluit factum gravius castigare. Absalon autem id odii cepit in fratrem, ut hoc unum cogitavit, qui facinus suum vindicaret. Absalonem paulatim nosse discamus, juvenem variis, insolentis, elati, indomiti ingenii, qui odium adversus fratrem conceptum biennio toto suppressere potuit & tegere. Tandem cum ejus oves tonderentur, qui dies Hebraeis festivissimus erat, convivium regium in villa suburbanam parans; astute ac nequiter tam parentem quam fratres omnes ad illud invitavit. Negavit principio Pater cum filiis se venturum, ut sumptibus parcere-tur. Vrsit Absalon, & enixius rogavit, cum tamen minime vellet adesse Patrem, sed abesse suspicionem.

Tandem impetrauit fratres omnes convivias. Interea domi cum servis est aliquantum remitentibus rem componit, & frater eadem imperans: Attendite, inquit, cum Amnon frater meus inceperit, mero callescere jam madidus, cum signo dato jugulate. Ego sum, qui praecipio vobis, regis filius, jester dominus. Factum ut jussit, & in mensa obruncatus est Amnon. Mox solutum omne convivium; quibus regionum juvenum mulam insidens Hierosolymam properavit. Pama tamen quantumvis celeris praevortit, nuntiatumque est regi, omnes ejus filios esse occisos. Hic tria nobis praecipite discenda. 1. Amor impurus quam non sit stabilis & diuturnus, sed saepe inimicitarum semen: quae si re etiam liquebit, quomodo Deus peccata puniat peccatis. 2. Quomodo Absalonis biennio potuerit coeque odium. 3. Luctus Davidis maximus, quid habuerit solatii.

Abalonis in Amnonem fratrem odium.

& fratri-cidium.

Tria discenda.

I.

Impurus amor inconstantissimus, homini a fronte formoso sed in draconem desinenti simillimus. Amnon sororem Thamar ita deperit, ut matrem contraxerit. Amor profecto magnus, sed impurus. Hic ignis non a Christo in terram missus, sed a diabolo fumen ex Orco est. Hic Amnonis amor pessimus, cum crederetur fore maximus mutavit. Nam flagitio commisso, exosam eam habuit; odio magno nimis, ita, ut majus esset odium, quo oderat eam, amore quo ante dilexerat. Idcirco eam extrudi domo jussit complosis supra caput manibus publice lamentantem. Lex certa: Amor male conciliatus non est diuturnus. Parum modo: Connubia sine Deo auspice infelicia. Omnis amicitia, quam non virtus copulat, minime firma, infamis & vacillans est. Amici parum stabiles sunt, qui potando, hellepando, ludendo, furando coeunt amicitiam. Ambros male conciliati, non diuturni. Non ignota herba Helenum e lacrymis Helenae, aut e quercu, ad quam Helena se suspendit, natum dicitur, & rixas provocare. Amor impurus velut Helenium litis & rixae seminarium est, dissidia, furores, bella, cruces parit.

Amor impurus quam non sit stabilis & saepe inimicitiarum semen.

2. Reg. c. 13. v. 15.

Hypanis fluvii dulcedo & amaritudo.

Cicero pro Calio.

Num. c. 34. v. 12.

Bbbb 3

incon-

David in morte filii adfuit Deum non queritur.

In omnibus calumniis semper Deo benedicendum.

Poenam exegit Deus a Davide.

Amnonis erga Thamar sororem amor impurus, unde.